

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**Факультет економіки та бізнесу
Кафедра фінансів, обліку і оподаткування**

**СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»**

Викладач:	д.е.н., доцент Романовська Юлія Анатоліївна
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Дисципліна «Бюджетна система» має теоретико-прикладний характер: у теоретичному плані поглиблює фундаментальні знання щодо макроекономічної сфери фінансової системи - державних фінансів; у прикладному - закладає базові знання з методики бюджетної роботи та формує навички проведення розрахунків показників бюджету. Дисципліна зорієнтована на вивчення таких питань, як: визначення засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи; визначення складу і структури бюджетної системи України; формування теоретично - практичних знань стосовно методів і джерел формування доходів бюджетів та напрямів і форм фінансування видатків; оволодінні методикою визначення обсягів бюджетних видатків на реалізацію функцій держави; формування знань з питань обслуговування і погашення боргових зобов'язань.

Метою вивчення дисципліни є формування знань з організації і функціонування бюджетної системи та проведення бюджетної політики.

Завдання дисципліни полягає у формуванні у здобувача вищої освіти наступних компетенцій: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, які студент набуде в результаті вивчення дисципліни

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
D1 «Облік і оподаткування»	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці. ФК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	РН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. РН07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах. РН16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

Орієнтовний перелік тем лекцій та практичних занять

1. Сутність, призначення і роль бюджету держави.
2. Бюджет як основний фінансовий план держави.
3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.
4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України.
5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання.
6. Система доходів бюджету
7. Система видатків бюджету.
8. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.
9. Видатки бюджету на соціальний захист населення та соціальну сферу.
10. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Політика курсу

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університету.

Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проєкті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.

Списування під час виконання контрольних заходів, диференційованого заліку та екзамену заборонені, зокрема із використанням мобільних гаджетів, комунікаційних засобів тощо.

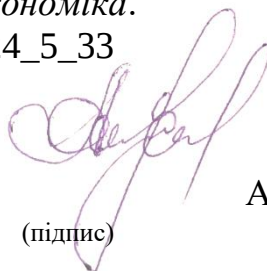
Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Рекомендована література

1. Конспект лекцій з дисципліни «Бюджетна система» для підготовки до єдиного фахового вступного випробування за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. 104 с.
2. Бюджетна система. Навч. посібник. Львів: Видавництво «Магнолія 2006». 2025. 291 с.
3. Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Якимів А. І. *Бюджетна система: практикум: навчальний посібник*. Львів: «Новий Світ–2000», 2025. 400 с.
4. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
5. Бюджетний процес в органах місцевого самоврядування. Під ред. Маркович Г., Поздєєва К., Демиденко Л., Наконечна Ю., Островські Б. Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». 2024.
6. Тітарчук М. І. Податкові надходження в системі формування бюджетних доходів. *Бізнес Інформ*. 2024. № 10. С. 412-419.
7. Ватульов А. В. Система формування доходів бюджету як складова бюджетної політики. *Бізнес Інформ*. 2024. № 11. С. 213-221.
8. Романовська Ю. А., Дідик О. О. Бюджетна безпека України в кризових умовах. *Ефективна економіка*. 2024. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_5_33

Гарант освітньої програми

(підпис)

Анна КОСТЯКОВА